

GROENE METROPOL REGIO

ARNHEM
NIJMEGEN

Regio Overleg(t)
11 december 2024

Regio Overleg(t) 11 december 2024

Terugkoppeling bestuurlijke overleggen

De Regio Overleg(t)-dagen zijn belangrijke bestuurlijke vergader- en netwerkmomenten voor de regio. Op basis van de portefeuille worden bestuurders uitgenodigd voor specifieke bijeenkomsten op die dag. Hieronder een terugkoppeling van alle bijeenkomsten.

Met en voor bestuurders van Verbonden regio, Circulaire regio en Productieve regio

Logistiek

Tijdens de bestuurlijke sessie van het integrale speerpunt logistiek is ingestemd met het nader verkennen van een (meer) integrale aanpak rondom de verschillende bouwlogistiek-gerelateerde onderwerpen die spelen vanuit de opgaven Productieve regio, Circulaire regio en Verbonden regio. Met behulp van een presentatie door logistiek makelaar Christiaan Zweers (Verbonden regio) werd inzichtelijk gemaakt dat bouwlogistiek weliswaar behoorlijk complex is, maar het veelzijdige karakter van het thema ook kansen en mogelijkheden biedt en daardoor gericht kan bijdragen aan de verschillende doelstellingen van de drie opgaven uit de regionale agenda. Hoe een integrale aanpak er vervolgens concreet uit kan komen te zien wordt nu eerst uitgewerkt in een bestuurlijk voorstel.

Verder werden tijdens de sessie de belangrijkste dossiers en speerpuntresultaten van het afgelopen jaar gedeeld met aanwezige bestuurders, en ontvingen zij een beknopte toelichting op het nationale MIRT programma goederenvervoercorridors en het vervolgproces in 2025 vanuit de regio ten aanzien van dit Rijksprogramma.

Ruimtelijke opgave

De aanwezige bestuurders zijn positief over het feit dat de provincie aanstuurt op het maken van keuzen. Er zijn al verschillende keuzen gemaakt (o.a. in Novex verband en Regio Arrangementen). Het Ruimtelijk Arrangement moet zich hiertoe verhouden en niet andersom. Het gaat altijd om het afwegen van belangen, het één is niet perse belangrijker dan het ander en dat betekent dat er concessies gedaan moeten worden.

Water en bodem sturend

In het gesprek over water en bodem sturend wordt aangegeven dat waterverdeling niet alleen gaat over kwantiteit maar ook over de kwaliteit van het water. Meer water vasthouden in de uiterwaarden is gunstig hiervoor. Aandacht voor de kleine rivieren (het regionale watersysteem) is ook nodig, dat is namelijk belangrijk voor het vasthouden van water, kansen voor landbouw en natuur als ook om verdroging tegen te gaan. Waterwingebieden leggen ook nieuwe beperkingen op, maar er is duidelijk noodzaak om meer water te produceren. Voor wat betreft de Barro reserveringen in Heumen en Overbetuwe; deze zijn niet nodig. In Heumen ligt voor dit gebied een andere ruimtelijke visie.

Energie

De nadruk zou moeten liggen op het uitvoeren van de RESsen, in plaats van op nieuwe zaken, zoals kernenergie. Het Rijk heeft hiervoor al locaties aangewezen. De RESsen kennen draagvlak en daar is door de overheden hard aan gewerkt. Deze willen we niet pauzeren. Bestuurders zijn het verder eens met een aftakking van de waterstof backbone, dat is belangrijk voor de toekomstige energiemix.

Bereikbaarheid

Er zou een sterkere koppeling moeten komen tussen mobiliteitsvisie en ruimtelijk beleid. Gelderland zou rondom de OV concessie meer van het Rijk moeten vragen, dit is zeer belangrijk voor de bereikbaarheid van zowel de stad als van de dorpen. Voor wat betreft de Goederen Corridor (GNOE) willen bestuurders deze graag breder formuleren en is men het erover eens om deze breder te onderzoeken op nut en noodzaak.

Werklocaties en andere ruimtelijke aspecten

Aangegeven wordt niet alleen hoogwaardige landbouwgebieden aan te wijzen maar juist hoogwaardige natuurgebieden. Er komt steeds meer druk op landelijk gebied, bestuurders missen een visie op het landelijk gebied. De vraag is dan wat hoogwaardig betekent; kwaliteit van bodem, water, soort teelt? Gaat het om klassieke landbouw? Het kan ook juist andere vormen van landbouw zijn en het zou meer natuur-inclusieve landbouw niet moeten blokkeren maar juist stimuleren. Er is dus een verduidelijking nodig.

Op de kleinere terreinen nabij (stads of dorps) centra zou menging met sport en/of detailhandel volgens de bestuurders wel kunnen. En de inzet op watergebonden terreinen vergt ook inzet op de bevaarbaarheid van zowel hoofd en onderliggende vaarwegen.

Groene Groeiregio

Het overleg wonen is gestart met een aantal actualiteiten:

- Waaronder een terugblik door verschillende wethouders die aanwezig waren bij het werkbezoek van huisvesting van arbeidsmigranten in Venlo en Venray. Dit bood een mooi voorbeeld hoe huisvesting wel geregeld kan worden en heeft inmiddels al praktisch vervolg gekregen.
- Daarnaast een terugkoppeling van de mogelijkheden voor realisatie van betaalbare koop, hiervoor zal een brochure worden gemaakt.
- De regeling van uittreding gemeente Montferland i.r.t. verhuursystemen van sociale huurwoningen, die geen negatieve gevolgen mag hebben voor huurders van de GMR. Hiervoor wordt een concept raadsinformatiebrief opgesteld zodat wethouders hun raden goed kunnen informeren.
- Er is een stand van zaken gegeven rondom de projectleiderspool. Wethouders kunnen projecten aandragen die geholpen zijn met een projectleider vanuit de GMR.

Huisvesting van aandachtsgroepen

Er is een toelichting gegeven door de gemeente Overbetuwe over vaststelling van het afsprakenkader door het college en de recent gestuurde brief met wensen en bedenkingen. Overbetuwe zal het Afsprakenkader vaststellen maar geeft kanttekeningen bij de praktische uitwerking. Hierop heeft het bestuurlijk platform gereflecteerd en benadrukt dat het belangrijk is dat we een gezamenlijke ambitie en opgave hebben.

Daarna is het woord gegeven aan Patricia Theuws. Zij stelt zich voor als regisseur huisvesting aandachtsgroepen. Zij heeft als taak uitvoering te geven aan het afsprakenkader. En geeft het bestuurlijk platform mee aan welke aandachtspunten zij voor haar hebben, en welke ook minder prioriteit hebben (zoals een eventuele beloningssystematiek).

Update Woondeal

Bram Klouwen geeft een toelichting op de update Woondeal, met o.a. de cijfers (ambities en planvoorraad) tot 2035. Bram Klouwen verwijst naar de brief die ambtelijk is gestuurd aan de provincie en de brief over de Woontop die door de minister op woensdagmiddag 11 december is georganiseerd.

Het bestuurlijk platform benadrukt het belang van de (invulling) randvoorwaarden voor de update van de Woondeal. Zoals de uitdagingen rondom mobiliteit. Maar ook in het bijzonder de landschappelijke opgave van de woningbouw. Het onderdeel *meer landschap*, meer stad van de verstedelijkingsstrategie. Dit blijft (zorgelijk) achter.

Verhuurdersvergunning gemeente Arnhem

De gemeente Arnhem heeft als eerste gemeente in de GMR een verhuurdersvergunning ingevoerd, met als doel de kwaliteit van de verhuurders te vergroten.

Wethouder Smeulders (gemeente Arnhem) heeft een korte introductie gegeven. Waarna de projectleider van de gemeente Arnhem een verdiepende toelichting heeft gegeven aan het bestuurlijk platform, gevolgd door een discussie.

Ontspannen regio

Het bestuurlijk platform Duurzaam toerisme heeft ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst Romeinen in Gelderland. Hierin staan afspraken om het Masterplan Romeins verleden, dat al eerder is vastgesteld, samen met alle partners uit te voeren. Agnes Schaap en Arthur Boone gaan namens de opgave en het bestuurlijk platform in de stuurgroep plaats nemen.

Daarnaast waren Herre Dijkema en Reinou de Haan te gast om de dienstverlening en werkwijze van TVAN toe te lichten. De bestuurders spraken hun complimenten uit voor de duidelijke en verhelderende presentatie. Op basis hiervan hebben zij vervolgens weer afspraken gemaakt over hoe zij willen komen tot een meer eenduidige samenwerking met TVAN voor de hele GMR. Daar zijn we nog niet. Het is een groeimodel, waar ook deze bijeenkomst weer mooie stappen in zijn gezet.

Circulaire regio

Het bestuurlijk platform Circulaire regio besprak de conceptversie van het pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Energie en Klimaat). Dit programma bevat de meest urgente energie-infrastructuurprojecten in Gelderland. Veel wethouders brachten hun wensen en aanvullingen in. De opmerkingen zijn o.a. de positie van waterstofprojecten en een aantal regionale onderstations in dit programma. Wethouder Maarten van den Bos neemt deze opmerkingen mee naar de provinciale Energyboard.

Verder werd het Regionaal Uitvoeringsplan Energiesysteem besproken. Bestuurders vinden het belangrijk dat dit plan en de bijbehorende rijksmiddelen echt ten goede gaan komen aan hun gemeenten. Niet zozeer door projectleiders te verdelen over alle 16 gemeenten, maar door gezamenlijk kennis en ervaring te ontwikkelen. De medewerkers die hiervoor worden aangetrokken, gaan zich bezighouden met het ruimtelijke spoor (er moeten heel veel onderstations ruimtelijk worden gefaciliteerd), netbewuste woningbouw en met netbewuste bedrijventerreinen.

Tot slot werd gememoreerd dat het Regio Deal-project Toekomstbestendig Bouwen goed op stoom komt. De subsidiebeschikking voor dit project is onlangs door de provincie bekrachtigd.

In de rondvraag kwam aan de orde dat veel gemeenten grote zorgen hebben over de beperkte rol die de provincie vervult bij de warmtetransitie en de benodigde instrumenten en voorwaarden met betrekking tot natuurvriendelijk isoleren van woningen. Er is een brief namens Gelderse regio's in voorbereiding. In het volgende BPCR zal een concept hiervoor worden besproken. In de tussentijd vindt afstemming met andere regio's hierover plaats.

Productieve regio

Een welkom voor Kees Telder (Beuningen) als nieuwe bestuurder bij dit platform. Ook wordt Aad van Orden en Karel Grimm sluiten aan als lid van de stuurgroep Huisvesting Arbeidsmigranten.

Het rapport van het Rijk (Ruimtelijk Economische Verkenningen) en het Rabobank rapport (Eerst de bruggenhoofden, dan de brug) is besproken. We lopen achter in brede welvaart en economisch zitten we in de middenmoot, terwijl we toch vijfde metropoolregio zijn. Dit wel herkenbaar, er moet een tandje bij. De provincie spoort ons aan om in onze ruimteclaims voor de toekomst uit te gaan van een hoger economisch groeiscenario; moeten we het daar niet nog eens over hebben?

De uitspraak "we hebben vele ingrediënten voor de soep maar we hebben het recept nog niet" lijkt een goede beeldspraak voor waar we staan. Lifeport zou de kruidenier van de soep kunnen zijn. Hiervoor is het wel nodig dat ook de overheden hier de schouders onder zetten en dat we Lifeport gezamenlijk gaan uitdragen. Het moet wel iets economisch blijven en geen vervanger van de GMR. We moeten ook zoveel mogelijk houden wat er is en dit versterken. Maar wat is dan het gezamenlijke verhaal? Aan dit verhaal wordt gewerkt, Jan van Dellen (The Economic Board) gaat hier de volgende keer op in.

Er ligt ook een noodzaak om brede welvaart beter te monitoren, dat doen we met de Economische Monitor. Zorgelijk is dat vooral ondernemers de brede welvaart zien dalen.

Strategische Visie The Economic Board (TEB)

Jan van Dellen, directeur TEB, geeft een toelichting. Opmerkingen bij het plan worden verwerkt en eind januari wordt het definitieve plan vastgesteld. Bij een aantal raden wordt toelichting gegeven. De focus blijft op Health, Hightech & Energy. De rode draden zijn slimme duurzaamheid, AI en Human Capital. Er wordt geen extra geld gevraagd van de GMR. Bestuurders zijn blij met het plan, er zijn mooie stappen gezet, er is focus maar ook veel ambitie: dat lijkt een dilemma. Meer financiering vanuit de triple helix is belangrijk en die stap wordt ook gezet. Een aantal aspecten raken ook de GMR; een goede afstemming blijft belangrijk (zoals op lobby). MKB is een

belangrijk onderdeel van onze economie en aanhaking bij TEB is van belang. Aandacht voor kansen bij de Euregio is ook nodig. Samengevat over de Strategische Visie; Ambitie met focus en pragmatisme.

Economische Monitor (EM)

De nieuwe EM geeft een actueel beeld van de sociaal economische ontwikkelingen in de regio. Moventum geeft een toelichting. Op 14 februari voorafgaand aan het regiocongres wordt de EM gepresenteerd; komt allen! De focus ligt op brede welvaart, nieuw is ook de toegevoegde waarde van werklocaties.

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

De reactienota op de Uitgangspuntennotitie RPW wordt besproken. Deze kan gebruikt worden maar wordt pas met het definitieve rapport naar de raden gestuurd. Hierin wordt ook de input van de stakeholders verwerkt. Voor wat betreft de uitwerkingen van de nieuwe onderwerpen; de nieuwe zoekzones liggen gevoelig maar zijn op kaart zoveel groter dan de daadwerkelijke vraag, die hebben geen speculatieve waarde. Wel kijken we nog naar vormgeving. Er wordt een bestuurlijk overleg georganiseerd rondom mengen van wonen en werken, voorgesteld wordt om daar ook eventuele andere onderwerpen aan toe te voegen.

Verbonden regio

Het Bestuurlijk Platform besprak het RMP. Het regionaal Mobiliteitsprogramma. Het RMP kent 2 documenten:

- Concept Koersdocument RMP. Dit document geeft de ambities en doelstellingen en gekozen richting op de inzet van mobiliteit. Op de eerdere conceptversie zijn gemeentelijke zienswijzen ingebracht.
- Concept Uitvoeringsagenda RMP. In de uitvoeringsagenda zijn alle maatregelen vanuit het RMP in detail verder uitgewerkt.

Het bestuurlijk platform is met de toevoeging van een aantal aanvullingen/opmerkingen akkoord gegaan om het RMP op 22 januari 2025 voor te leggen aan het DB+.

Verder zijn de eerste plannen van de provincie Gelderland voor wat betreft het OV besproken. Kennis is genomen van de reactienota (op de ingediende zienswijzen) en de belangrijkste wijzigingen van het Programma van Eisen (PvE). Op 20 november 2024 is de inschrijving gepubliceerd, op 16 april 2025 is de sluitingsdatum. De

provincie beoordeeld op basis van de gunningscriteria. Gunning is voorzien voor de zomer van 2025. Start van de concessie is op 28 juni 2026.

De gemeenten blijven worstelen met het samen optrekken met de provincie. Het openbaar vervoer is een erg belangrijk item binnen de gemeenten en de wethouders hebben aangegeven zich ernstig zorgen te maken over de verschraving van het openbaar vervoer, de beperkte samenwerking op dit dossier met de provincie en de verdere mogelijkheden om het openbaar vervoer te stimuleren. Dit zou ook in een bestuurlijk overleg met de provincie Gelderland worden besproken, dit is echter weer tot een nog nader te bepalen moment uitgesteld. Dit komt o.a. doordat GS op 3 december het toekomstbeeld OV heeft aangehouden. Er is afgesproken dat de opgavemanager begin 2025 een lobbylijn/escalatielijn zal voorleggen.

Het bestuurlijk platform is akkoord gegaan met de rapportage Gelijkvloerse Overwegen in de Liemers. De rapportage is ook bestuurlijk binnen Duiven en Zevenaar besproken en er is afgesproken om een gezamenlijke communicatie met GMR, Duiven en Zevenaar op te zetten. Het platform is akkoord gegaan om vergelijkbare studies in 2025 uit te voeren v.w.b. de trajecten Arnhem-Dieren en Nijmegen-Wijchen.

De afgelopen maanden hebben we in goede samenwerking met provincie en regio's gewerkt aan de inhoudelijke onderlegger om te lobbyen bij het Rijk om bij te dragen aan essentiële mobiliteitsprojecten. Nermina Kundic heeft kort teruggeblikt op het gesprek met het Rijk en met een aantal Tweede Kamerleden. Het boekje "Bereikbaar wonen in Gelderland" was hierbij leidraad. Daarnaast zijn we bezig om in de verschillende gebiedsplannen mobiliteitsmaatregelen op te nemen die noodzakelijk zijn. Dit zal in de verschillende uitvoeringsprogramma's een plek krijgen.

